

SUUREN VALIOKUNNAN LAUSUNTO 7/2010 vp

Valtioneuvoston selvitys yhteisen maatalouspolitiikan tulevaisuudesta: julkinen keskustelu vuoden 2013 jälkeistä aikaa koskevasta politiikasta ja Suomen kannat

Valtioneuvostolle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunnan suuri valiokunta on 12 päivänä toukokuuta 2010 saanut valtioneuvostolta perustuslain 97 §:n mukaisen selvityksen yhteisen maatalouspolitiikan tulevaisuudesta: julkinen keskustelu vuoden 2013 jälkeistä aikaa koskevasta politiikasta ja Suomen kannat (E 30/2010 vp).

Jaostovalmistelu

Asia on valmisteltu suuren valiokunnan työjaostossa.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ministeri Sirkka-Liisa Anttila
- Euroopan parlamentin jäsen Satu Hassi
- Euroopan parlamentin jäsen Riikka Manner
- Euroopan parlamentin jäsen Carl Haglund
- vanhempi tutkija Minna Kaljonen, Suomen ympäristökeskus

- toimitusjohtaja Sixten Korkman, Elinkeinoelämän Tutkimuslaitos ETLA
- professori Jyrki Niemi, Maa- ja elintarviketalouden tutkimuskeskus MTT
- maatalousekonomisti Kyösti Arovuori, Pellervon taloustutkimus PTT
- johtaja Simo Tiainen, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK r.y.

Lisäksi kirjallisen asiantuntijalausuntonsa ovat antaneet European Farmers European Agri-Cooperatives Copa-Cogeca, Huoltovarmuuskeskus, Kirkon Ulkomaanapu, Maailman Luonnon Säätiö (WWF), Suomen luonnonsuojeluliitto sekä Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f.

Viitetiedot

Suuri valiokunta on saanut asiasta lausunnon maa- ja metsätalousvaliokunnalta (MmVL 7/2010 vp). Lausunto on otettu tämän lausunnon liitteeksi.

VALTIONEUVOSTON SELVITYS

Taustaa

Valtioneuvoston selvitys liittyy Euroopan komission avaamaan julkiseen keskusteluun EU:n yhteisen maatalouspolitiikan sisällöstä vuoden

2013 jälkeen. Keskustelun pohjalta komissio antaa syksyllä 2010 asiaa koskevan tiedonannon, joka muodostaa pohjan vuoden 2011 kuluessa annettaville lainsäädäntöehdotuksille. Tavoit-

teena on, että poliittiset päätökset valmistuisivat viimeistään 18 kuukautta ennen yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen suunniteltua voimaantuloa. Tämä edellyttää neuvoston ja Euroopan parlamentin yhteistä kantaa kesällä 2012.

Asiaa koskevissa puheenvuoroissaan komissio esittää, että yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen on vastattava seuraaviin kysymyksiin: miksi maataloustuotantoa ja yhteistä maatalouspolitiikkaa tarvitaan EU:ssa, mitkä ovat maatalouden yhteiskunnalliset tavoitteet, miksi ja miten yhteistä maatalouspolitiikkaa tulee uudistaa ja miten se saadaan vastaamaan yhteiskunnan odotuksia.

Yhteisen maatalouspolitiikan uudistus kytkeytyy kiinteästi keskusteluun EU:n tulevasta rahoituskehysratkaisusta. Uudistus tulee vaikuttamaan kaikkiin yhteisen maatalouspolitiikan osa-alueisiin (suorat tuet, markkinatoimet, yksittäisten maataloustuotteiden erityissäännöt, maaseudun kehittämisspolitiikka, rahoitusta kos-

keva sääntely sekä valtiontukisäännöt). Lisäksi Suomi käy lähivuosina komission kanssa neuvotteluja kansallisten tukien jatkosta.

Valtioneuvoston kanta

Valtioneuvosto katsoo, että yhteistä maatalouspolitiikkaa tarvitaan jatkossakin sekä kannattavan tuotannon ylläpitämiseksi koko EU:n alueella että ympäristön kannalta kestäväällä tavalla tuotettujen puhtaiden ja laadukkaiden elintarvikkeiden saatavuuden turvaamiseksi. Maatalous on luonteeltaan sektori, jossa tarvitaan pitkäjänteistä ja ennustettavaa politiikkaa, jotta sektori pystyy tekemään pitkälle tulevaisuuteen ulottuvat investointipäätökset oikean tiedon perusteella. Suomelle elintarvikehuollon ylläpitäminen kaikkialla EU:ssa, maaseutualueiden tasapainoisen kehityksen turvaaminen sekä ympäristökysymysten huomioon ottaminen ovat keskeisiä tavoitteita.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Yleistä

Yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen kansallisten lähtökohtien osalta suuri valiokunta viittaa maa- ja metsätalousvaliokunnan lausunnossa esitettyyn ja yhtyy valtioneuvoston kantaan.

Yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteena tulee jatkossakin olla maatalouden tuottavuuden parantaminen, viljelijöiden kohtuullisen tulotason takaaminen, kohtuuhintaisten elintarvikkeiden takaaminen kuluttajille ja niiden saatavuuden turvaaminen sekä markkinaheilahtelujen hillintä. Nämä perussopimuksen (SEUT) 39 artiklassakin määritellyt tavoitteet kytkeytyvät hyvin valtioneuvoston ja maa- ja metsätalousvaliokunnan kantaan siitä, että monipuolista, riittävän elintarvikehuollon varmistavaa maataloutta tulee voida harjoittaa myös tulevaisuudessa kaikkialla Suomessa. Ilmastomuutos ja ruoka-

turvallisuuden merkitys korostavat edelleen tarvetta huolehtia maatalouden toimintaedellytyksistä EU:n kaikilla alueilla. Myös maatalouden globaali painoarvo on viimeisen ruokakriisin seurauksena noussut voimakkaasti.

Maa- ja metsätalousvaliokunnan tavoin valiokunta pitää välttämättömänä, että vuoden 2013 jälkeinen yhteinen maatalouspolitiikka on nykyistä enemmän luonnonsuhde-eroja tasaavaa maatalouspolitiikkaa. Suomen kannalta on erityisen tärkeää, että uudistuksella luotavat tukien jakokriteerit ottavat huomioon Suomen erityisolosuhteet sekä I pilarin että II pilarin tukien osalta.

Lausunnossaan suuri valiokunta pyrkii hahmottamaan eräitä EU:ssa tehtävään ratkaisuun vaikuttavia reunaehdoja ja keskittyy valtioneuvoston selvityksessä vähemmälle huomiolle jääneeseen kysymykseen yhteisen maatalouspolitiikan ja muiden EU-politiikkojen välisten mahdollisten jännitteiden purkamisesta sekä kysy-

mykseen yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta.

EU-politiikkojen johdonmukaisuus

Valtioneuvoston selvityksestä käy ilmi, että komissio peräänkuuluttaa tarvetta varmistaa yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksen johdonmukaisuus Eurooppa 2020 -strategian kanssa. Valiokunta pitää lähtökohtaa oikeana. Strategiassa esitetyt tavoitteet ilmastonmuutoksen torjumisesta, elintarviketurvasta, innovaatioiden kehittämisestä ja vihreästä kasvusta ovat keskeisiä kysymyksiä myös yhteisen maatalouspolitiikan uudistamisessa. Valiokunta edellyttää, että EU:n eri politiikka-alojen keskinäiset yhteydet käsitellään Suomen jatkolinjauksissa selkeästi.

Valiokunta toteaa, että Suomen aktiivinen vaikuttaminen on omalta osaltaan vaikuttanut siihen, että Euroopan parlamentin AGRI-valiokunnan kesäkuussa 2010 valmistunut mietintö yhteisen maatalouspolitiikan tulevaisuudesta on useilta osin linjassa Suomen kansallisten tavoitteiden kanssa. Tätä oikein suunnattua ja oikea-aikaista vaikuttamistyötä on jatkettava kaikilla tasoilla. On muistettava, että Lissabonin sopimuksen voimaantultua yhteistä maatalouspolitiikkaa koskevat lainsäädäntötoimet tehdään jatkossa yhteispäätösmenettelyssä ja määränemispäätöksin. Euroopan parlamentin vallan kasvu ja siirtyminen yhteispäätösmenettelyyn voivat vähentää Suomen mahdollisuuksia erilaisiin kansallisiin tukijärjestelmiin ja erillistöimenpiteisiin, koska niistä ei voida kaikilta osin enää sopia pelkästään kahdenvälisissä neuvotteluissa komission kanssa. Näistä haasteista huolimatta yhteispäätösmenettelyyn siirtyminen luo myös uudenlaisia mahdollisuuksia; ensimmäistä kertaa lähes kaikkia EU:n politiikka-aloja tarkastellaan samojen päätöksentekosääntöjen alla. Parhaimmillaan tällä on politiikkakoherenssia lisäävä vaikutus.

Jäsenmaiden kantojen yhteensovittamisen ja sen tuloksena syntyvien kompromissien seurauksena EU:n politiikkasektorien keskinäistä johdonmukaisuutta ja koordinaatiota ei ole pystytty tyydyttävästi saavuttamaan. Valiokunta on

jo aikaisemmissa yhteyksissä kiinnittänyt huomiota siihen, että EU:n strategisissa linjauksissa on ollut entistä vaikeampaa välttää kysymystä maatalouspolitiikan sovittamisesta muihin EU:n poliittisiin tavoitteisiin. EU:n yhtenä pysyvänä heikkoutena — ja myös jäsenmaita hajauttavana tekijänä — on pidetty sen kyvyttömyyttä ratkaista niitä ristiriitoja, joita väistämättä on syntynyt maatalouspolitiikan sekä esimerkiksi ympäristönsuojelun, kansanterveyspolitiikan, kauppapolitiikan tai kehitysyhteistyöpolitiikan välille (SuVM 1/2009 vp). Maatalouden kannalta tärkeiksi kokonaisajatteluun liittyviksi EU-toimiksi on katsottava myös aluepolitiikka ja sosiaalinen koheesio sekä energiapolitiikka.

Unionin ympäristöpolitiikan ja yhteisen maatalouspolitiikan leikkauspinnassa EU:n politiikkojen koherenssi tarkoittaa tarvetta kestävä kehityksen näkökulmasta luoda tehokkaita ja oikein kohdennettuja, ympäristökuormitusta tosiasiallisesti vähentäviä, mutta samalla myös viljelijöitä kannustavia ja kustannustehokkaita toimenpiteitä. Valiokunta kiinnittää huomiota siihen, että yhteisen maatalouspolitiikan uudistuksessa maataloustukien yhdeksi perusteeksi on nostettu maatalouden tuottamat julkishyödyt. Tällaisia hyötyjä ovat maaseudun työllisyyden ja elinvoiman ylläpitämisen lisäksi muun muassa maatalouden tuottamat ympäristöhyödyt ja luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen. Poliitiikan uskottavuuden kannalta on tärkeää, että tukijärjestelmä myös kykenee tuottamaan lupamia hyötyjä. Koska maatalouden ympäristötukien kohdentuvuutta ja niiden tuloksellisuutta ei ole pidetty riittävinä, tukijärjestelmiä olisikin edelleen kehitettävä niin, että ne mahdollistaisivat huomattavasti tehokkaamman ympäristöhyötyjen tuotannon ja kannustaisivat aikaisempaa paremmin suoraan viljelijöitä etsimään tilakohtaisia ratkaisuja ympäristövaikutusten pienentämiseksi.

Erityistä huomiota on kiinnitettävä Itämeren tilan kohentamiseen sekä paikallisella että EU-tasolla. Valiokunta on EU:n Itämeri-strategian käsittelyn yhteydessä painottanut, että EU:n ympäristöpolitiikan ja yhteisen maatalouspolitiikan yhteensovittamiseen liittyy kiinteästi tarve

varmistaa se, että Itämeren alueen erityisolosuhteet tulevat riittävästi huomioiduiksi (SuVX 95/2009 vp; valiokunnan kokous 29/2009 vp). Yhteisen maatalouspolitiikan muutoksilla on huomattava vaikutus ravinpäästöihin ja koko Itämeren tilaan. On nähtävissä, että maatalouden päästöt Itämerellä kasvavat, kun yhteinen maatalouspolitiikka ulottaa täysimääräisesti vaikutuksensa uusiin jäsenvaltioihin. Tämä edellyttää jatkossa maatalouden ympäristösäännösten sitovuuden lisäämistä (SuVX 128/2009 vp; valiokunnan kokous 40/2009 vp).

Valiokunta katsoo, että Suomen tulisi aktiivisesti nostaa näitä kysymyksiä esille yhteistä maatalouspolitiikkaa uudistettaessa. Samalla valiokunta painottaa, että kannustavan tukijärjestelmän luomisen on perustuttava ennen kaikkea kestävän ruoantuotannon edistämiseen. Tämän on oltava peruseriaate yhteisen maatalouspolitiikan toimia muotoiltaessa. Poliitiikan keinoin on varmistettava, että monipuolisia, erilaisin tuotantotavoin tuotettuja tuotteita on kuluttajien saatavilla kaikkialla EU:n alueella kohtuulliseen hintaan. Tuotantorakenteen monipuolistamiseen ja vaihtoehtoisin tuotantotavoin tuotettujen tuotteiden kysynnän edistämiseen on kiinnitettävä huomiota. Markkinoita koskevien toimenpiteiden lisäksi maaseudun kehittämistoimet ja maaseutupolitiikka ovat avainasemassa tässä pohdinnassa. Keskeisiä toimia tältä osin ovat ilmastonmuutoksen hillitseminen ja siihen sopeutuminen, uusiutuvien energialähteiden edistäminen, maatalouden ympäristökuormituksen vähentäminen sekä biologisen monimuotoisuuden säilyttäminen. Kotimaisen elintarvike-sektorin huoltovarmuuden kannalta puolestaan on tärkeää, että maataloustuotannon edellytykset säilyvät Suomessa vuoden 2013 jälkeenkin. Elintarvikkeiden huoltovarmuus on aina kansallisella vastuulla, ja tämä tulee riittävästi ottaa huomioon myös EU:ssa yhteistä maatalouspolitiikkaa uudistettaessa.

Valiokunta toteaa, että yhteinen maatalouspolitiikka on nähtävä kiinteänä osana globaalia maatalous- ja ruokapolitiikkaa. Yhteisen maatalouspolitiikan ja EU:n kauppapolitiikan koherenssi on tässä kokonaisuudessa tärkeä osateki-

jä. Köyhimmistä kehitysmaista valtaosa on edelleen pitkälti riippuvainen maataloudesta, jossa tuottavuuden kasvu on hidasta ja kaupan esteet teollisuustuotteita korkeammat. Valiokunta pitää myönteisenä sitä, että EU on WTO-neuvotte- luissa sitoutunut merkittävästi parantamaan kehitysmaiden maataloustuotteiden markkinoille- pääsyä ja vähitellen poistamaan vientituet. Tavoitteena on pidettävä kauppaa vinouttavien ja kehitysmaiden maatalouden kehittämistä vaikeuttavien suorien ja epäsuorien kaupan esteiden purkamista. Eräille köyhimmille kehitysmailla vientitukien ja tullien poistamisella on suurempi kohdentuvuus kuin kehitysavulla. Kaupan esteiden poistaminen näiden maiden osalta parantaisi merkittävästi myös niiden elintarvikeomavaraisuutta. Kaupan esteitä purettaessa on kuitenkin huolehdittava siitä, ettei hyöty markkinoiden vapauttamisesta valu ylikansallisille yrityksille, jolloin se ei hyödytä kehitysmaiden kansalaisia.

Valiokunta arvioi, että markkinasuuntautumiseen ja kilpailukyvyn edistämiseen perustuvat yhteisen maatalouspolitiikan tavoitteet ovat olleet pitkälti sopusoinnussa EU:n innovaatioita ja kilpailukykyä koskevien tavoitteiden kanssa. Silti kilpailulainsäädännön ja yhteisen maatalouspolitiikan rajapinta on edelleen osin ongelmallinen ja asettaa osan tuottajista eriarvoiseen asemaan keskittyvään kauppaan nähden elintarvikkeiden arvoketjussa. Valiokunta yhtyykin maa- ja metsätalousvaliokunnan arvioon siitä, että koko EU:n tasolla tulisi kiinnittää huomiota maataloustuotteiden markkinoiden parempaan toimivuuteen, jotta ketjun kaikille osapuolille voidaan taata tasavertainen neuvotteluasema ja oikeudenmukainen osuus markkinoilta saatavasta tuotosta.

Valiokunta toteaa, että jatkovalmistelussa on kiinnitettävä huomiota myös hyvän hallinnon periaatteeseen, johon sisältyvät avoimuus, osallistuminen, vastuun selkeys, tehokkuus ja johdonmukaisuus. On muistettava, että yhteisen maatalouspolitiikan uudistamisella pyritään soveltamaan yhteen erilaisia maatalouden kehitystä koskevia tarpeita koko EU:n alueella. Tehtävän haasteellisuus konkretisoituu yhteisen maa-

talouspolitiikan hallinnollisen järjestelmän vaikeaselkoisuutena. Valiokunta katsookin, että Suomen yhtenä tavoitteena on oltava hallinnon yksinkertaistaminen ja byrokraattisuuden keventäminen siten, että myös tuen ehtojen noudattamisen valvonta tehostuu koko EU:n alueella (SuVM 1/2009 vp). EU:ssa toteutetut byrokraatian vähentämistoimet ovat vielä kohdistuneet etupäässä maataloushallintoon viljelijöiden jäädessä selvästi vähemmälle huomiolle. Valiokunta muistuttaa, että vaikeaselkoinen järjestelmä voi synnyttää epäluottamusta siitä, onko EU-tasolla harjoitettu politiikka oikeansuuntaista. Yhteistä maatalouspolitiikkaa on leimannut myös sen lyhytjänteisyys. Maataloustuotanto on pitkäjänteistä toimintaa ja tarvitsee jatkossa EU-tasolla nykyistä ennustettavamman poliittisen ohjauksen. Tämän tulisi olla Suomen yksi keskeisistä tavoitteista uudistuksen valmistelussa.

Yhteisen maatalouspolitiikan rahoitus

Valiokunta toteaa, että yhteisen maatalouspolitiikan uudistustyössä yhtenä vaikeimmista kysymyksistä on se, millä kriteereillä tukea jatkossa maksetaan. Yhteisellä maatalouspolitiikalla ei pystytäkään enää tyydyttävästi vastaamaan maatalouden rakenteellisiin ja tuotannollisiin olosuhteisiin eri jäsenvaltioissa. Vuosina 2004 ja 2007 toteutuneen laajentumisen seurauksena tämä perusongelma on edelleen korostunut. Yhteisen maatalouspolitiikan uudistaminen kestäväälle pohjalle ei ole mahdollista, ellei tukijakaumaa eri jäsenmaiden välillä tasoiteta ja tukijakauman oikeudenmukaisuutta paranneta.

Valiokunta arvioi, että yhteisen maatalouspolitiikan uudistamisen nivoutuessa yleisiin rahoituskehysratkaisuihin paineet EU:n budjettirahoitusosuuden pienentämiseksi ja kohdentamiseksi eri tarkoituksiin vahvistuvat. Osa jäsenvaltioista on esittänyt, että EU:n tulisi ohjata enemmän resursseja kilpailukyky-, ympäristö- ja energia-politiikan rahoitukseen. Myös taloudellinen kriisi ja jäsenmaiden raskas velkaantuminen ovat johtaneet haluttomuuteen lisätä EU:n budjetin kokoa. Taistelu EU:n menojen jakaantumisesta tulee olemaan entistäkin kovempaa oloissa, jois-

sa keskeinen keino menolisäysten toteuttamiseksi on priorisoinnin muuttaminen. Yleisenä arviona voidaan esittää, ettei yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksen suhteellinen osuus nouse tulevilla kehyskaudella.

Neuvottelut EU:n rahoituskehyksistä ja budjetin painopisteistä tulevat olemaan haastavia. Niiden lopputulosta on vielä tässä vaiheessa vaikea arvioida. EU:n 27 jäsenvaltion kannat ovat vielä hajallaan, ja useat jäsenvaltiot, kuten Ranska ja Puola, ovat ilmoittaneet lähtevänsä neuvotteluihin uudistushaluisina, mutta samalla puolustaneet voimakkaasti kansallisia etujaan. Tätä taustaa vasten valtioneuvoston selvityksessä keskitytään tässä vaiheessa perustellusti varsin maltillisesti puolustamaan nykyisiä rahoitusosuuksia ja Suomen erityisolosuhteita. Valiokunta toteaa kuitenkin, että myös Suomen on syytä varautua kannanmuodostuksessaan siihen, että jatkoneuvottelut 27 jäsenvaltion, komission ja Euroopan parlamentin kesken voivat johtaa yhteisen maatalouspolitiikan merkittäviinkin muutoksiin.

Haasteeksi Suomelle muodostuu, millä keinoin maa- ja elintarviketaloutemme kilpailukyky ja kotimaisten elintarvikkeiden tarjonta voidaan ylläpitää vahvana politiikkaohjauksen vähentyessä, markkinaympäristön muuttuessa ja hinnanvaihtelujen voimistuessa. Valiokunnan arvion mukaan Suomen maatalouden kannalta keskeisiä asioita ovat EU:n rahoittamien tukien kokonaistaso sekä tuotantosidonnaisten tukien maksamisen mahdollisuudet vuoden 2013 jälkeen. EU:n tukien tasossa tai muodossa tapahtuvat muutokset heijastuvat todennäköisesti myös Suomen kansallisiin tukiin. Suomen tavoitteenasettelussa tulisi myös arvottaa selkeästi suomalaisen maatalouden rooli eurooppalaisilla markkinoilla. Suomelle ympäristöystävällisyys on kilpailuvaltti, ja tämän puolen kehittäminen vaatii jatkossa aktiivista kehittämistä, profiloitumista ja kuluttajien odotusten kartoittamista eurooppalaisilla markkinoilla, joilla kilpailukyky nousee keskeiseksi menestymisen tekijäksi.

Aikaisempiin kannanottoihinsa viitaten valiokunta toteaa lopuksi, että uudistustyössä olisi perusteltua selvittää kaikkia yhteisen maatalous-

politiikan sallimia keinoja siirtää ohjelmien toimeenpanoa kansallisille viranomaisille ja vähentää asiakirjojen ja varojen kierrättämistä EU:n kautta, EU:n viranomaisten toimiessa roolinsa mukaisesti toimeenpanon asianmukaisuuden valvojina. Tällaisesta esimerkkinä olisi maataloustukien maksatuksen osittainen jälleenkansallistaminen, mikäli tällä ei puututa maataloustukien tasoon (SuVM 1/2009 vp).

Asiantuntijakuulemisissa on esitetty tällaista lähestymistapaa vastaan puhuvana seikkana se, että yhteisten sääntöjen noudattaminen voisi vaarantua, mikäli maatalouden rahoitus siirtyisi kokonaan tai osittain jäsenvaltioille. Maksatuksen kansallistaminen voisi myös tuoda mukanaan lisää hallinnollista taakkaa ja aiheuttaa kilpailuvääristymiä jäsenvaltioiden välillä. Tällaisen lähestymistavan etuna puolestaan olisi se, että kaikilla jäsenvaltioilla olisi myös oma taloudellinen intressi valvoa varojen säädösten mukaista käyttöä ja puuttua niiden epätarkoituksenmukaiseen kohdentamiseen toisin kuin tilanteessa, jossa jäsenvaltiot pyrkivät aina maksimoimaan unionista omaan maahan tulevan rahoituksen kiinnittämättä aina huomiota sen tarpeellisuuteen ja tarkoituksenmukaisuuteen. Samoin unionin budjetin uudistustyö voisi helpottaa maksurasituksen jakamisesta johtuvien riitojen

laimetessa. Unionin budjetin nettomaksajat ovat perinteisesti vastustaneet menoratkaisuja niistä itselleen aiheutuvien maksurasitusten takia. Erityisesti maatalouspolitiikka synnyttää tältä osin ongelmia, koska menot jakaantuvat jäsenvaltioiden kesken epätasaisesti maatalouspolitiikan hyödyttäessä erityisesti Ranskaa.

Myös toissijaisuus- ja suhteellisuusperiaate on yleinen lähtökohta tässä arvioinnissa. Toissijaisuusperiaate lähtee siitä, että päätösvalta on pidettävä mahdollisimman lähellä päätösten kohteena olevia kansalaisia. Suhteellisuusperiaatteesta puolestaan seuraa, ettei EU:n toimia pidä viedä pidemmälle kuin mikä on välttämättöntä kyseisen politiikan tavoitteiden saavuttamiseksi. Valiokunta muistuttaa, että budjettimenojen käyttö voi parhaimmillaankin vain tukea politiikan toteuttamista. Olennaista kaikilla EU:n politiikkasektoreilla on se, että politiikan sisältö sekä sitä koskeva päätöksenteko ja valvonta ovat asianmukaisia.

Lausunto

Lausuntonaan suuri valiokunta esittää,

että valtioneuvosto ottaa edellä esitetyn huomioon.

Helsingissä 23 päivänä kesäkuuta 2010

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Erkki Tuomioja /sd	Sari Palm /kd
vpj.	Eero Akaan-Penttilä /kok	Kari Rajamäki /sd
	Antti Kaikkonen /kesk	Jouko Skinnari /sd
jäs.	Liisa Hyssälä /kesk	Esko-Juhani Tennilä /vas
	Timo Juurikkala /vihr	Kimmo Tiilikainen /kesk
	Heli Järvinen /vihr	vjäs. Timo Kalli /kesk
	Kyösti Karjula /kesk	Esko Kiviranta /kesk
	Ulla Karvo /kok	Johannes Koskinen /sd
	Timo Kaunisto /kesk	Sanna Perkiö /kok
	Matti Kauppila /vas	Jacob Söderman /sd
	Miapetra Kumpula-Natri /sd	Kari Uotila /vas.
	Tuija Nurmi /kok	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Anna Sorto.